

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: *Békés Attila*

Hátszemlén a József Attila városban

Kinek lesz szögfüró gépe • Hol a sportpálya • Üzletek • Telefon • Fürdőkád

Szép, hangulatos házak, kisebb hibák

*Érdeklődök,
1962. máj. 29.*

OSZTÁLYOZÁS

Tárgy

725.095.13

1962

Szombaton arról írtunk, mennyi anyagból készült el a József Attila város első része. A számok gigászi méreteket bizonyítottak. Most induljunk sétára a felépült, elkészült házak között, hogy megtudjuk, milyen az új városrész. Utunkra elkísér Kovács Károly, a főépítészvezető helyettese. Velünk jön még két építészvezető, *Bihari István és Dancsó Béla.*

Öröm

Sárga, kék, világos szürke, zöld, bordó, fehér színű, lapos tetejű, három-, négy- és nyolcemeletes házakat látunk egymás mellett, tágas környezetben. Derűsek, vidámak, a lakások napfényesek. Az épületek között park, játszótér, homokozó, hinták. Az út portmentes, aszfaltozott, szélükön a régi gázlámpák formáját idéző fénycsöves kandeláberetek. Milyenek belülről a házak? Megnézzük az egyiket, a város szélén épült, ott a kispesti erdő előtt. (Már idáig terjeszkedett a város.) Az első új lakó, természetesen a házfelügvelő. Nem lehet leírni örömét. Hogy milyen szépek a beépített bútorok! És a távfűtés, akkor van meleg víz, amikor akarja. A padló — mozaik-parketta. Minden lakásban fürdőszoba. Az ablakon szép sárga színű napellenző-vászon.

Az első összbemutató: szép az új lakótelep, kívülről, belülről egyaránt. A jelenben érrefelé már sohasem építenek idővel szürkére változó berkaszárnyákat.

Visszaindulunk.

Összerakják a házat

Előttünk az elkészült házak, mellettük a most épülő házak váza. Idomokat, elemeket hűz magasba a daru. Mintha házeépítő gyermekjátékot látnánk — nagyban. Milyen egyszerű: a blokkok, a panelek egymás mellé állnak, s — tulajdonképpen összerakják a házat, mint gyermek a kockákat. Így készült most a ház mindenfelé.

— Ez a kohóhabsalak-blokk — mondja az építészvezető.

Kohóhabsalak-blokk. Salak és hab. Homok és cement. Kavics és perlit. Új építőelemek. Ahogy nézzük, kicsit vékonynak látszanak a falak. A régi építkezésekre gondolunk, a Nemzeti Múzeumra és a Városházára. Hogy állják az idő vasfogatát! Megkérdezzük a szakemberektől, mi a helyzet ezekkel az új épületekkel.

— Egy négyzetméternyi fal-felületnek kétszáz kilót kell elbírnia. Ennél is erősebbek a blokkok vagy a panelek. Ez pedig már tökéletesen megfelel a statikai követelményeknek. Nem kell attól félni, hogy az eső szétmossa a kohóhabsalakból készült falat. Persze, régebben nem építettek sokat, több volt az anyagkészlet. Most mindent kiszámítunk. A városháza épületének anyagából például háromszor olyan nagy házat lehetne építeni.

Tehát jöhet a vihar, ézzen-

gés, a fagy, az új ház állja az időt. Hanem: útközben észrevesszünk egyet s mást.

Mi lesz a szöggel

Egészen jelentéktelen aprósággal kezdjük: a blokkból és panelből készült házak falai *naem lehet szöveget ütni.* Igaz: a modern lakáskultúrára nem tűr képdzsungelt a falon, de ezzel még koránt sincs megoldva a kép falra illesztése. Az építészvezető erre megjegyzi, hogy *kivánságára szöveget fűrnak a falba, bármelyik lakásba.* És aztán, ha az építők elmennek? Utána mindenki nem tarthat magánál *szögfürógépet néhány kép miatt és ezért még ktsz sem fog alakulni az új városban.* Annyi bizonyos, hogy a szögverés nehéz tudomány a József Attila városban, sokaknak okoz bosszúságot.

De van ennél nagyobb hiba!

Nincs sportpálya, színház, mozi. Ez távolabbi feladat, talán építenek a jövőben, addig bejárnak a városba a sportolók, a színház- és mozikedvelők. *Viszont kevés az üzlet.* Ez már mindennapos gond. Több-kisebb apró boltot kellene nyitni a város minden pontján. *Egyáltalán nem építettek és nem készítenek garázst.* Ez komoly hiba, hiszen a házak a jövőnek épülnek, márpedig évről évre nő a gépkocsipark. *Mi lesz később? Egy modern városrésznek elengedhetetlen tartozéka a garázs.* Még egy észrevétel a közlekedéssel kapcsolatban: az új városrész sajátos helyi közlekedési formát kér. Vagy törpe autóbuszvonat vagy helyi trolibuszjárat kellene ide.

Nincs!

Folytassuk a „nincs”-cselet. *Hiányzik a nyilvános telefonhálózat,* csak néhány üzlethe-lyiségből lehet most telefonálni. Még egy „nyilvános” gond. *Az egész városban nem építettek nyilvános WC-eket.*

Nincs víztorony. Pedig milyen szépen látható a város makettjén. Meg is írtuk annak idején, itt lesz majd Budapest egyik érdekes idegenforgalmi látványossága, a csupaüveg víztorony, tetején étteremmel. Esténként majd az üvegfalakat átvilágítják, a víz csillog. Szép lett volna — de úgy látszik, álmodtunk szépítő terv maradt csupán.

Néhány „házon belül” észrevételt is továbbítottunk az Építésügyi Minisztériumnak.

Konyha, mosoda

Valóban szép a beépített szekrényekkel felszerelt konyha. *Csak még mindig kicsi.* A hűtőszekrény nem fér bele. *Hová tegyék? Sokan kénytelenek arra nem való helyen, a kis szobában, tartani. Ugyanez a helyzet a mosógéppel.* Annak sincs mindenütt helye. *Viszont a házi mosókonyhákban hiányzik a felszerelés.* Ha majd lesz, akkor viszont nem használják azokat, akiknek van mosógépük. *S mind több embernek lesz mosógépe.* Tehát: lent is, fent is gondot okoz a mosás. Érdemes lenne a mosókonyhák helyett a városban több helyen *törpemosodákat építeni,* mert ezek praktikusabbak, olcsóbbak, megbízhatóbbak — kényelmesebbek.

A *Gárdos-féle,* 1-szer 1 méteres fürdőkád nem minden családnál válik be. Kicsi a mérete. Viszont költségesebb a felszerelése, mert ennél három oldalról kell csempézni a falat, míg egy rendes fürdőkádnál csak az egyik oldalról rakják fel a csempét.

Végül még egy javaslat. Érdemes lenne az új városrészben állandó lakberendezési kiállítás nyitni. Hadd nézze meg minden új lakó, hogyan rendezze be új bútorával, új, modern lakását. Sok, hasznos tanácsot adhatna egy lakberendezési prospektus, amelyet minden új lakónak mellékelni kellene a kulcsátvételkor.

Békés Attila